

Lingnåre

*Råd för bruk och
bevarande av odlingslandskapet*



Lingnåre

Lingnåre är idag ett i stora delar bevarat kulturlandskap framvuxet under vikingatid och äldre medeltid.

Mål med skötsel av Lingnåre är:

att bevara ett unikt, i stora delar bevarat kulturlandskap från vikingatid och tidig medeltid. Det innebär att alla öppna ytor som brukats som åker, tidigare gårdar och gravfältet hålls öppna och att en del av tidigare ängar och hagar inte växer igen.

Skötselområden för Lingnåre.

Område 1-2, enligt kartan.

1. **Beskrivning:** åkrar (A-F).

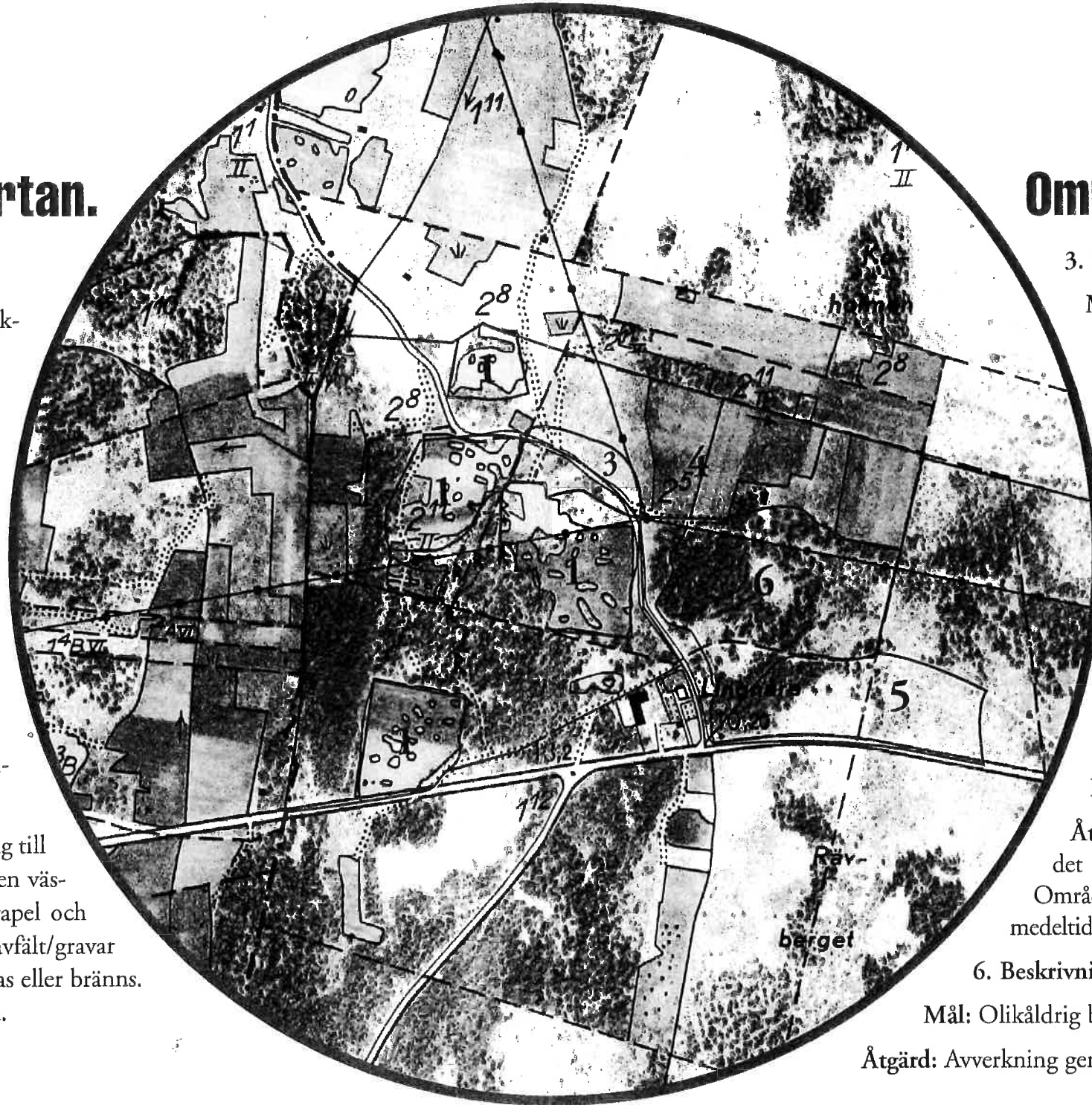
Mål: Åkrarna hålls öppna så att den äldre markanvändningen framgår.

Åtgärd: Åkrarna utnyttjas för odling av spannmål eller vall eller betas. Åkrarna som börjat växa igen bör röjas och åter odlas. Odlingsrösen röjs och gallras så att endast fåtaliga träd tillåts utvecklas. Buskskiktet gallras så att nypon och måbär gynnas.

2. **Beskrivning:** Hagmarker och mer eller mindre tät blandskog.

Mål: Nära åkrar och den vikingatida gårdsplatsen skapas ett starkt utglesat trädskikt för att återfå ett betespåverkat landskap. Skapa synkontakt mellan boplats och gravfält.

Åtgärd: Glesa ut träd- och buskskikt i anslutning till åkrar, den vikingatida boplatsen och åkermarken väster om boplatsen. Spara lövträd som, ask, getapel och hägg och enstaka aspar, björkar och lönnar. Gravfält/gravar skall huggas fria från träd och buskar. Riset flisas eller bränns. Buskskiktet hålls glest i anslutning till gravarna. Området bör betas.



Område 3-6, enligt kartan.

3. **Beskrivning:** Igenväxande hage/äng.

Mål: Betad hage med glest trädskikt och öppna ytor.

Åtgärd: Området öster om vägen bör röjas och därefter betas. Buskar bör stå i grupper i anslutning till hällar och block. Hassel sparas.

4. **Beskrivning:** De tidigare våtängarna öster om den vikingatida gården som under senare tid brukats som åker.

Mål: Våtängarna hålls öppna genom slätter eller åkerbruk.

Åtgärd: Åkerbruk eller slätter.

5. **Beskrivning:** Gårdar från tidig medeltid med flera grunder, källare och brunnar. Gårdarna övergavs under 1350-talet.

Mål: Frilägga områdets lämningar av bebyggelse.

Åtgärd: På sikt bör granplanteringen avlägsnas och området betas. Körskador får inte uppstå vid avverkning. Området snyggas upp. Fritidshuset som är uppfört på den medeltida gårdens ruiner bör om möjligt lösas in och tas bort.

6. **Beskrivning:** Blandskog.

Mål: Olikåldrig blandskog.

Åtgärd: Avverkning genom plockhuggning.



Lingnåre

För tusen år sedan låg Lingnåre vid en grund fjärd. Det var först under sent 900-tal som Lingnåre fick permanent bebyggelse och då var området redan utnyttjat för slätter och bete. Den förhistoriska bebyggelsen i Lingnåre bestod av flera byggnader, bl a ett bostadshus på ca 50 m² samt fåhus och bodar.

Ett gravfält med ett 30-tal gravar ligger 150 m VSV om den vikingatida boplatsen. Här står också en av de två runstenarna i Hällnäs. Den restes i slutet av 900-talet.

Den förhistoriska gården övergavs under 1100-talet och ersattes av nya byggnader omkring 200 m längre mot sydost. Den medeltida byn bestod av åtminstone två gårdar och var också mer differentierad med separata byggnader för olika behov. Den medeltida byn lades inte vid stranden. Det pekar på att boskapsskötseln

ökat i betydelse. Havet som näringskälla var inte längre av samma avgörande betydelse som tidigare.

Byn ödelades omkring år 1350 av okänd anledning.

Lingnåre var obebodd under omkring 200 år. Under slutet av 1500-talet återuppstod byn men denna gång vid Ängsvreta längre åt norr. Enligt skattelängderna utnyttjades Lingnåre som äng och betesmark av de boende i Ängsvreta vid den tiden. Området markeras som äng på den första kartan över området från år 1757-58 och användes inte för odling före 1800-talet enligt laga skifteskartan från åren 1857-58.

Fornlämningar skyddas av Kulturminneslagen. Kontakter i dessa frågor tas med kommunen eller länsstyrelsen.

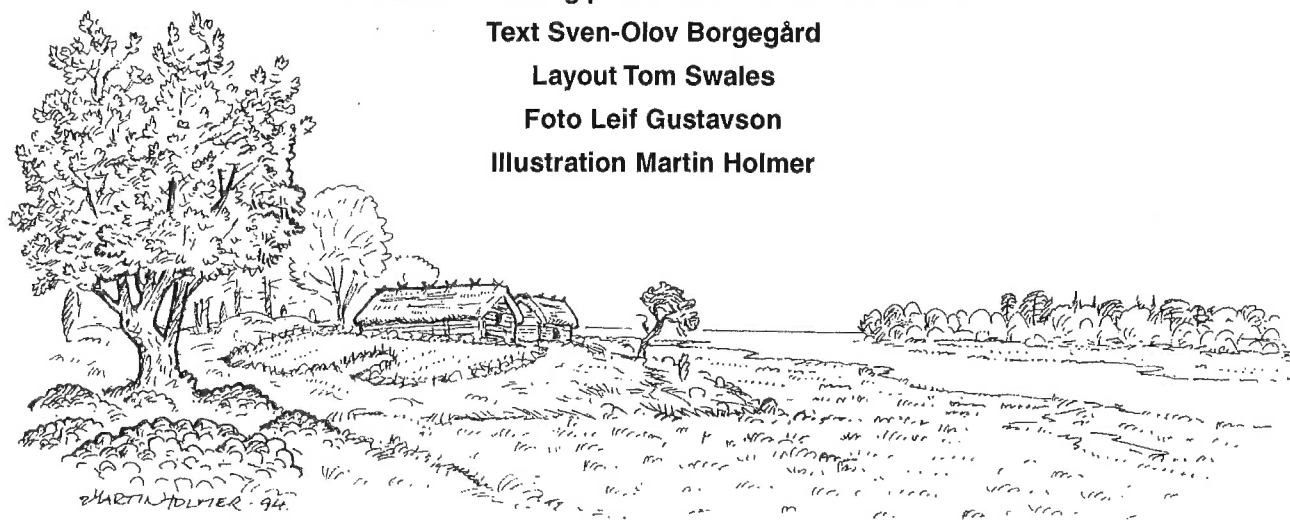
Produktion Ekologiplan i Västerås AB 1998-12-16

Text Sven-Olov Borgegård

Layout Tom Swales

Foto Leif Gustavson

Illustration Martin Holmer



LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018-19 50 00 TELEFAX: 018-19 52 00

E-POST lansstyrelsen@c.lst.se

INTERNET www.c.lst.se